

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA
u kategoriji
GRČKI JEZIK
za
OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje teksta:

	20
--	----

II. Gramatika:

	15
--	----

III. Civilizacija:

	15
--	----

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

18. siječnja 2024.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Sljedeći grčki tekst se sastoji od dva ulomka. Prvi ulomak prevedi uz pomoć rječnika i komentara, a drugi ulomak pažljivo pročitaj i odgovori na pitanja ispod njega.

Atena se natjecala s Posejdom tko će biti zaštitnik novog i neimenovanog grada. Svatko je gradu dao jedan dar boreći se za njegovu naklonost.

I. 1. PRIJEVOD:

Κέκροψ¹ αὐτόχθων, συμφυὲς² ἔχων σῶμα ἀνδρὸς³ καὶ δράκοντος, τῆς Ἀττικῆς⁴ ἐβασίλευε⁵ πρῶτος. Ἐπὶ τούτου⁶ οἱ θεοὶ τὰς πόλεις καταλαμβάνονται⁷, ἐν αἷς⁸ ἔμελλον⁹ ἔχειν τιμὰς¹⁰ ἰδίας ἕκαστος. Ἦκεν οὖν πρῶτος Ποσειδῶν ἐπὶ¹¹ τὴν Ἀττικὴν, καὶ πλήσσω¹² τῇ τριαίνῃ¹³ κατὰ μέσσην τὴν ἀκρόπολιν¹⁴ ἀποφαίνει θάλασσαν. Μετὰ δὲ τοῦτον¹⁵ ἦκεν Ἀθηνᾶ, καὶ ποιουμένη¹⁶ Κέκροπα τὸν μάρτυρα¹⁷ φυτεύει ἐλαίαν.

KOMENTAR:

¹ Κέκροψ, -οπος, ὁ – Kekrop

² συμφυής, ες – spojen

³ ἀνὴρ, ἀνδρὸς, ὁ – čovjek

⁴ Ἀττική, -ῆς, ἡ – Atika

⁵ βασιλεύω (+ gen.) – vladati (čime)

⁶ ἐπὶ τούτου = u to vrijeme

⁷ καταλαμβάνομαι – uzimati si

⁸ ἐν αἷς = u kojima

⁹ μέλλω – trebati

¹⁰ τιμή, -ῆς, ἡ – štovanje

¹¹ ἐπί (+ ak.) – do (kamo?)

¹² πλήσσω – udarati

¹³ prevedi instrumentalom

¹⁴ κατὰ μέσσην τὴν ἀκρόπολιν – po sredini akropole

¹⁵ μετὰ δὲ τοῦτον = poslije njega

¹⁶ ποιέομαι – proglasiti si

¹⁷ μάρτυς, -υρος, ὁ – svjedok

¹⁸ ἐλαία, -ας, ἡ – maslina

	maks. 15
--	----------

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

I. 2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Γενομένης δὲ ἔριδος¹ περὶ τῆς χώρας, διαλύων Ζεὺς κριτὰς ἔδωκεν² τοὺς θεοὺς δώδεκα. Καὶ τούτων δικαζόντων³ ἡ χώρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐκρίθη⁴, Κέκροπος μαρτυρήσαντος⁵ ὅτι⁶ πρώτη τὴν ἐλαίαν ἐφύτευεν. Ἀθηνᾶ μὲν οὖν ἄφ' ἑαυτῆς⁷ τὴν πόλιν καλεῖ Ἀθήνας, Ποσειδῶν δὲ θυμῷ ὀργισθεὶς⁸ τὸ πεδῖον ἐπικλύζει⁹ καὶ τὴν Ἀττικὴν ὕφαλον ποιεῖ.

KOMENTAR:¹ γενομένης δὲ ἔριδος = kada je nastala svađa⁶ ὅτι - da² ἔδωκεν = je postavio⁷ ἄφ' ἑαυτῆς – po sebi³ τούτων δικαζόντων = kada su oni odlučili⁸ ὀργισθεὶς = ljut⁴ ἐκρίθη = dosuđen je⁹ ἐπικλύζω – poplaviti⁵ Κέκροπος μαρτυρήσαντος = jer je Kekrop posvjedočio

Odgovore na pitanja napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

1. Tko je postavio suce?

	maks. 1
--	---------

2. Tko su bili suci?

	maks. 1
--	---------

3. Tko je dao ime gradu i po kome?

	maks. 2
--	---------

4. Što je Posejdon poplavio?

	maks. 1
--	---------

	maks. 5
--	---------

	maks. 20
--	----------

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi **Κέκροψ** u rečenici *Κέκροψ αὐτόχθων, συμφνὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς.*

- a) subjekt
- b) neizravni objekt
- c) priložna oznaka mjesta

	maks. 1
--	---------

2. Odredi službu riječi **σῶμα** u rečenici *Κέκροψ αὐτόχθων, συμφνὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς...*

- a) subjekt
- b) neizravni objekt
- c) izravni objekt

	maks. 1
--	---------

3. Odredi službu riječi **ἀνδρὸς** u rečenici *Κέκροψ αὐτόχθων, συμφνὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς...*

- a) neizravni objekt
- b) imenski atribut
- c) apozicija

	maks. 1
--	---------

4. Odredi službu riječi **ἐβασίλευε** u rečenici *Κέκροψ αὐτόχθων, συμφνὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς...*

- a) predikat
- b) izravni objekt
- c) imenski atribut

	maks. 1
--	---------

5. Kako glagol **καταλαμβάνονται** glasi u 3. l. mn. imperfekta mediopasivnog?

- a) καταλαμβάνεται
- b) κατελαμβάνοντο
- c) κατελαμβάνετο

	maks. 1
--	---------

6. Sljedeće sintagme i izrazi iz teksta trebaju biti prebačene u isti padež u suprotnom broju.
Zaokruži ispravnu tvrdnju:

- a) δράκοντος - δρακόντων ..... TOČNO / NETOČNO
- b) τριαίνῃ - τριαίνας ..... TOČNO / NETOČNO
- c) πόλιν - πόλεις ..... TOČNO / NETOČNO
- d) κριτάς - κριτήν ..... TOČNO / NETOČNO
- e) θεούς - θεόν ..... TOČNO / NETOČNO

	maks. 5
--	---------

7. Glagolski oblik ποιουμένη iz teksta je

- a) 3. l. jd. ind. prez. akt.
- b) 3. l. jd. impf. akt.
- c) N. jd. ptcp. prez. mp.

	maks. 1
--	---------

8. Glagolski oblik ἔχων iz teksta je

- a) 3. l. jd. impf. akt.
- b) N. jd. ptcp. prez. akt.
- c) inf. prez. akt.

	maks. 1
--	---------

9. Glagolski oblik ἐφύτευεν iz teksta u suprotnome broju glasi

- a) ἐφύτευον
- b) ἐφύτευες
- c) ἐφυτεύομεν

	maks. 1
--	---------

10. Glagolski oblik καλεῖ iz teksta je

- a) 3. l. jd. ind. prez. akt.
- b) inf. prez. akt.
- c) inf. prez. mp.

	maks. 1
--	---------

11. Grecizam koji označava gornji grad / utvrdu na gornjem dijelu grada je

- a) nekropola
- b) metropola
- c) akropola

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

III. CIVILIZACIJA

1. Prvi kralj Atene bio je

- a) Kekrop
- b) Posejdon
- c) Erihtonije

	maks. 1
--	---------

2. Atena se nalazi na poluotoku

- a) Peloponez
- b) Halkidika
- c) Atika

	maks. 1
--	---------

3. Središte javnoga života u Ateni je

- a) areopag
- b) agora
- c) propileji

	maks. 1
--	---------

4. Luka grada Atene je

- a) Maraton
- b) Pirej
- c) Pentelik

	maks. 1
--	---------

5. Svetište nedaleko Atene posvećeno Demetri i Perzefoni je

- a) Eleuzina
- b) Salamina
- c) Tir

	maks. 1
--	---------

6. Atenom su u početku vladali

- a) kraljevi
- b) satrapi
- c) hopliti

	maks. 1
--	---------

7. Zaokruži TOČNO ili NETOČNO uz tvrdnju:

- a) Erehtej je hram posvećen Posejdonu. .... TOČNO / NETOČNO
b) Posejdon je bog kovanja i zaštitnik obrtnika. .... TOČNO / NETOČNO
c) Atena je boginja mudrosti i pobjedonosnog rata. .... TOČNO / NETOČNO
d) Kekrop je rođen iz zemlje. .... TOČNO / NETOČNO
e) Prvi zakon u Ateni donio je Drakont. .... TOČNO / NETOČNO
f) Dužničko ropstvo u Ateni ukinuo je Solon. .... TOČNO / NETOČNO

	maks. 6
--	---------

8. Atena je grad

- a) Makedonaca
b) Dorana
c) Jonjana

	maks. 1
--	---------

9. Ukidanjem monarhije, Atenom vladaju

- a) efori
b) robovi
c) arhonti

	maks. 1
--	---------

10. Narodna skupština u Ateni zove se

- a) geruzija
b) eklezija
c) senat

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	-----------------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA**

Κέκροψ αὐτόχθων,	Kekrop iz zemlje rođen,	1
ἔχων	imajući	1
συμφυῆς ... σῶμα	spojeno tijelo	1
ἄνδρὸς καὶ δράκοντος,	čovjeka i zmije (zmaja),	1
τῆς Ἀττικῆς ἐβασίλευε πρῶτος.	prvi je vladao Atikom.	1
Ἐπὶ τούτου ⁶ οἱ θεοὶ ... καταλαμβάνονται ⁷ ,	U to vrijeme bogovi uzimaju za sebe	1
τὰς πόλεις ... ἐν αἷς	gradove u kojima	1
ἔμελλον ἔχειν	su trebali imati	1
τιμὰς ἰδίας ἕκαστος.	svaki svoja štovanja.	1
Ἦκεν οὖν πρῶτος Ποσειδῶν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν,	Došao je dakle Posejdon prvi u Atiku	1
καὶ πλήσσων τῇ τριαίνῃ κατὰ μέσῃν τὴν ἀκρόπολιν	i udarajući trozubom po sredini akropole	1
ἀποφαίνει θάλασσαν.	otkriva more.	1
Μετὰ δὲ τοῦτον ἦκεν Ἀθηνᾶ,	Poslije njega došla je Atena	1
καὶ ποιουμένη Κέκροπα μάρτυρα	i proglašavajući si Kekropa svjedokom	1
φυτεύει ἐλαίαν.	sadi maslinu.	1

1. Zeus.	1
2. Dvanaest bogova.	1
3. Atena, po sebi.	2
4. Ravnicu.	1

Prijevod i razumijevanje teksta: 20**II. GRAMATIKA**

1. a); 2. c); 3. b); 4. a); 5. b);	5
6. a) TOČNO; b) NETOČNO; c) TOČNO; d) TOČNO; e) TOČNO;	5
7. c); 8. b); 9. a); 10. a); 11. c).	5

Gramatika: 15**III. CIVILIZACIJA**

1. a); 2. c); 3. b); 4. b); 5. a); 6. a);	6
7. a) TOČNO; b) NETOČNO; c) TOČNO; d) TOČNO; e) TOČNO; f) TOČNO;	6
8. c); 9. c); 10. b)	3

Civilizacija: 15**Ukupno: 50**